

مدارک حرفه‌ای و بین‌المللی در زمینه مشاوره مدیریت

لیلا رشیدی

Rashidi@imi.ir

در شش شماره گذشته، از تعاریف مربوط به حرفه مشاوره مدیریت، انواع خدمات قابل ارائه در این حرفه و وضعیت آن در جهان و ایران مورد بررسی قرار گرفت. پس از تمام این موارد، مرور اجمالی بر مدارک و گواهی‌نامه‌های بین‌المللی و حرفه‌ای در زمینه مشاوره مدیریت خالی از لطف نخواهد بود. تا از طریق ترمیم یک تصویر کلی از حرفه‌های این صنعت، نحوه آمادگی برای ورود و فعالیت در آن روشن تر شود. گفتنی است که بخش مشاوره مدیریت در این شماره به پایان می‌رسد و از شماره‌های بعد، تدبیر با گشودن بخش‌های جدید دیگر، مطالب متنوع دیگری را در اختیار خوانندگان محترم قرار خواهد داد. همچنین تدبیر از نظرات خوانندگان عزیز درباره این بخش استقبال می‌کند.

دو شکل عمومی و تخصصی قابل تفکیک هستند. منظور از دوره‌های عمومی، دوره‌ها یا رشته‌های تحصیلی هستند که در زمینه مدیریت یا مدیریت اجرایی در سطوح مختلف کارشناسی تا دکترای تخصصی طراحی شده‌اند و حضور در آنها دانش عمومی مورد نیاز برای حضور در صنعت مشاوره را فراهم می‌آورد. برخی از مهمترین مدارک این دوره‌ها به شرح زیر هستند:

- ۱- مدرک حرفه‌ای "مشاور مدیر تائید شده" (دارای صلاحیت) ۲- مدرک حرفه‌ای "الزامات مشاوره مدیریت" (این مدرک در یک دوره ۹-۱۲ ماهه برای مدیران عملیاتی و صف طراحی شده و مفاهیم کاربردی مدیریت را تشریح می‌کند).
- ۳- مدرک کارشناسی ارشد در مشاوره

مدیریت می‌تواند زمینه‌ساز فعالیت در این حرفه باشد. همان‌طور که در بخش مربوط به تاریخچه مشاوره مدیریت ذکر شد، بسیاری از پایه‌گذاران مشاوره مدیریت، مهندسان هوشمندی بودند که با لمس مسائل واقعی کسب و کار و بازار، زیربنای این حرفه را به شکل امروزی بنا نهادند. از نظر این گروه ترکیب مفاهیم مدیریت با مهندسی و تولید به معنای در نظر داشتن دو بعد انسانی و فنی در کنار یکدیگر بوده و خروجی آن کاربردی‌تر خواهد بود.

با وجود اینکه دارا بودن مدرک کارشناسی، حداقل استاندارد آکادمیک برای فعالیت در این رشته است، ولی همزمان با رشد چشمگیر بازار مشاوره مدیریت در سطح بین‌المللی، رشته‌ها و دوره‌های تخصصی مختلفی به همین منظور طراحی شده است. این دوره‌ها به

مسئله‌ای که مسلم است، تحصیلات دانشگاهی، همانند هر حرفه تخصصی دیگری، مجوز ورود به صنعت مشاوره مدیریت است. رشته تحصیلی یک مشاور از مواردی است که میان پیشکسوتان این حرفه بر سر آن بحث و اختلاف نظر وجود دارد. گروهی اعتقاد دارند که برای ورود آکادمیک به این مسیر شغلی، حتما باید فارغ‌التحصیل رشته‌های مدیریت و بویژه مدیریت اجرایی بود تا از پایه با مفاهیم مدیریت و مشاوره آشنا شد. این گروه به آمار بالای جذب فارغ‌التحصیلان رشته MBA و مدیریت در شرکتهای معتبر مشاوره در آمریکا و اروپا اشاره می‌کنند و آن را نشانه توجه روزافزون پیشگامان این حرفه به مفاهیم مدیریت می‌دانند. گروه دوم معتقدند که تحصیلات در هر رشته‌ای و بویژه رشته‌های مهندسی و

کسب و کار (به منظور کسب صلاحیت‌های مورد نیاز یک مشاور مدیر)

۴- مدرک کارشناسی ارشد و دکترا در رشته مدیریت بازرگانی یا گرایش‌های مختلف (به منظور کسب صلاحیت در حوزه‌های مدیریت کسب و کار)

۵- مدرک کارشناسی ارشد مدیریت اداری (به منظور کسب صلاحیت در مباحث مربوط به مدیریت عمومی)

۶- مدارک حرفه‌ای در سطح کارشناسی ارشد مهندسی، دکترای حرفه‌ای یا MBA که در شرکت‌های مشاوره مدیریت حرفه‌ای مانند بوستون یا مک‌کینزی طراحی و ارائه می‌شوند.

دوره‌های تخصصی در زمینه مشاوره نیز وجود دارند که به صورت مشخص به یک حوزه پرداخته و چارچوب مربوط به آن را تشریح می‌کنند. با توجه به اینکه مشاوره مدیریت با مشاوره در زمینه‌های حسابداری و مالی به اوج رسیده است، تعداد مدارک حرفه‌ای در این حوزه‌ها بیشتر است. در سایر حوزه‌ها نیز دوره‌های تخصصی متفاوتی وجود دارد که شناخته شده‌ترین آنها در زمینه مدیریت پروژه و فناوری اطلاعات هستند. برخی از مدارک تخصصی موجود در این زمینه‌ها در ادامه ذکر شده‌اند.

۱- **حسابداری:** حسابدار مدیریت رسمی، انجمن حسابدار رسمی تأیید شده، حسابدار رسمی، حسابدار عمومی تأیید شده، حسابدار تأیید شده مدیریت، حسابدار هزینه رسمی

۲- **مدیریت مالی:** تحلیل‌گر رسمی مالی، مدیریت ریسک مالی در سطح بین‌المللی و در ایران آزمون‌های «اصول مقدماتی بازار سرمایه» و «تحلیل‌گری بازار سرمایه» که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار برگزار می‌شود.

۳- **مدیریت پروژه:** کارشناسی ارشد مدیریت پروژه، مدرک مدیریت پروژه حرفه‌ای

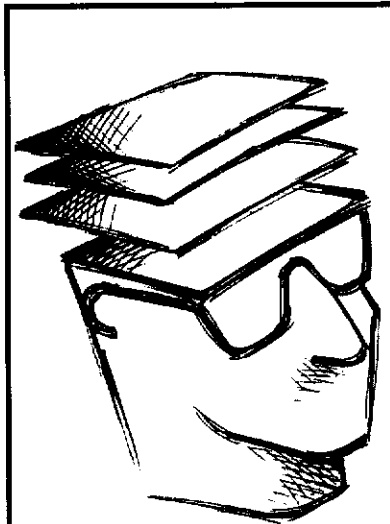
۴- **فناوری اطلاعات:** در این حوزه دو مدرک حرفه‌ای شاخص وجود دارد. مدرک COBIT که برای مدیران، ممیزان و کاربران فناوری اطلاعات مجموعه‌ای از رویه‌ها، شاخص‌ها و ابزارهای مورد

اینکه مربوط به تحصیلات آکادمیک بوده یا در سطح آن هستند، حضور مستمر و فعال در کلاس‌ها الزامی است. برای مثال دوره‌های مربوط به کارشناسی ارشد و دکترا (درگرایش‌های مختلف مدیریت) و MBA از این موارد هستند.

قطعا کسب هر یک از مدارک فوق جهت توسعه قابلیت‌های یک مشاور مدیر مفید و مناسب هستند، اما چیزی که نباید آن را فراموش کرد این است که مشاوره کاربردی تنها از طریق شرکت در دوره به دست نمی‌آید و تجربه عملی و حضور در سایت کارفرماهای مختلف با نیازها و شرایط متفاوت، در کنار مدارک حرفه‌ای منجر به حرفه‌ای بودن در این حوزه می‌شود. □

پانوشتها:

1. Certified Management Consultant (CMC)
2. Certificate in Management Consulting Essentials (IMC) & Diploma in Management Consultancy (IMC) - UK
3. Master of Science in Business Consulting (BCM) Hochschule Furtwangen University Germany
4. Master of Science in Management -Europe- (MSc.in Management), Master of Business Administration (MBA) -USA Canada Doctor of Management (Ph.D.), Doctor of Business Administration-USA/Canada- (DBA), Master of Science in Management Consultancy (MSc) - UK
5. Master of Public Administration (MPA) -USA/Canada, Doctor of Public Administration
6. Chartered Institute of Management Accountants (CIMA)
7. Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)
8. Chartered Accountant (CA)
9. Certified Public Accountant (CPA)
10. Certified Management Accountant (CMA)
11. Chartered Cost Accountant (CCA)
12. Chartered Financial Analyst (CFA)
13. Financial Risk Manager (FRM)
14. Master of Project Management (MPM)- USA/Canada
15. Project Management Professional (PMP)
16. Control Objectives for Information and related Technology (COBIT)
17. Information Technology Infrastructure Library (ITIL)

تبدیل شدن به یک مشاور موفق تنها از راه تحصیلات آکادمیک میسر نیست، بلکه تجربه عملی و حضوری در کنار مدارک حرفه‌ای منجر به موفقیت در این عرصه می‌شود.

تأیید را برای بکارگیری بهینه از فناوری اطلاعات در سازمان و توسعه حاکمیت و کنترل فناوری اطلاعات را فراهم می‌سازد و مدرک ITIL که مجموعه‌ای از مفاهیم و تکنیک‌ها برای مدیریت زیرساخت‌های فناوری اطلاعات است.

مدرک برخی از دوره‌های فوق بدون شرکت در دوره آموزشی، تنها از طریق شرکت در آزمون طراحی شده توسط موسسه مربوط و موفقیت در آن قابل کسب است. البته تعدادی از موسسات معتبر اقدام به برگزاری دوره‌های آمادگی برای شرکت در برخی از این آزمون‌ها نموده‌اند. به طور مثال دوره‌های آمادگی برای شرکت در آزمون‌های COBIT و PMP در سازمان مدیریت صنعتی برگزار می‌شود. در تعداد دیگری از مدارک با توجه به